

Sekundær mærkning M3 og M4

Mærkning med pantetiketter
Maj 2010

dansk**retursystem**

Dansk Retursystem A/S
Baldersbuen 1
2640 Hedehusene
Telefon 43 32 32 32
Fax 43 32 32 39

info@dansk-retursystem.dk
www.dansk-retursystem.dk

Indhold

1. Indledning	3
2. Mærkning med pantetiketter – sekundær mærkning.....	4
2.1 Pantetikettens opbygning.....	4
2.2 Sikkerhed	4
2.3 Varianter og typer.....	4
2.4 Pantetiket Type 1 – mærkningskategori M3	5
2.5 Pantetiket Type 2 – mærkningskategori M4	5
2.6 Krav til EAN-stregkode.....	6
2.7 Krav til placering af EAN-stregkode	6
3. Køb af pantetiketter	6
3.1 Bestilling af pantetiketter	6
3.2 Betaling for pantetiketter	7
3.3 Levering af pantetiketter	8
3.4 Returnering af pantetiketter	8
4. Andre manualer	8
5. Ordforklaringer.....	8

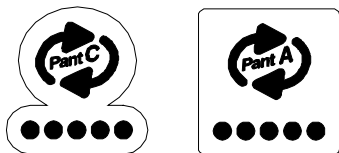
1. Indledning

Denne manual handler om mærkning med pantetiketter. Pantetiketterne bruges udelukkende til mærkning af engangsemballage til *pantbelagte drikkevarer**. Dansk Retursystem A/S driver det danske pant- og retursystem for emballager til pantbelagte drikkevarer.

Indholdet i denne manual følger Miljøministeriets "Bekendtgørelse nr. 634 af 19. juni 2008 om pant på og indsamling mv. af emballager til visse drikkevarer". Bekendtgørelsen kan downloades på vores hjemmeside www.dansk-retursystem.dk.

Engangsemballage, der markedsføres (jf. ordforklaringen bag i manualen) her i landet, skal mærkes med henblik på opkrævning og tilbagebetaling af pant. Formålet med pantmærkningen er at sikre korrekt pantafregning i alle distributionsled, og at engangsemballage kommer retur i maksimalt omfang af hensyn til miljøet.

Pantmærkningen af engangsemballage skal enten ske ved primær mærkning, det vil sige direkte tryk på emballagens materiale eller den originale etiket, eller ved at anvende pantetiketter, som importøren/ producenten skal købe hos Dansk Retursystem A/S og klæbe på emballagen. For information om reglerne for primær mærkning se manualen "Primær mærkning M1 og M2". Importører/ producenter, der ønsker at stoppe med at benytte pantetiketter og gå over til primær mærkning, skal henvende sig til Dansk Retursystems afdeling for emballageregistrering for nærmere information om proceduren.

Eksempler på primær mærkning

Eksempler på sekundær mærkning

Ved brug af pantetiketter er det importørens/producentens pligt at mærke engangsemballage før markedsføring på det danske marked. I henhold til pantbekendtgørelsen kan denne pligt ikke overdrages til mellemhandlere, butikker eller andre returmodtagere.

For hver engangsemballage med pantetiket, som en importør/producent sælger på det danske marked, skal der betales pant, etiketmateriale, indsamlingsgebyr og eventuelt logistikgebyr til Dansk Retursystem A/S. Panten formidler vi videre til returmodtagerne.

Indsamlingsgebyret dækker omkostninger til indsamling af engangsemballage, og logistikgebyret dækker udgifter til administration vedrørende pantafregning og håndteringsgodtgørelse til butikker.

Både pantmærket og pantetiketten er registrerede varemærker®, som ejes af Dansk Retursystem A/S. Importører/producenter får derfor tilladelse til at benytte pantmærket og pantetiketten på de emballager, som importøren/producenten har tilmeldt hos Dansk Retursystem A/S og som markedsføres i Danmark. Det er dermed ikke tilladt at sælge emballager med de danske pantmærker i udlandet.

*Du kan se en detaljeret oversigt over de produkter, der indgår i det danske pant- og retursystem i 'Bekendtgørelse nr. 634 af 19. juni 2008', bilag 1 - se www.dansk-retursystem.dk. Overordnet set omfatter systemet følgende produkter:

- Øl – alkoholindhold over 0,5 % vol.
- Kulsyreholdige drikkevarer (fx sodavand) – alkoholindhold på 0 - 0,5 % vol.
- Andre gærede drikkevarer end øl, vin og frugtvin (fx æblecider) – alkoholindhold under 10 % vol.
- Blandingsprodukter baseret på spiritus, vin eller andre gærede drikkevarer, der er blandet med drikkevarer som fx sodavand, cider, kakao eller juice (fx alkoholsodavand) – alkoholindhold over 0,5 % men ikke over 10 % vol.
- Ikke kulsyreholdigt vand, drikkeklar limonade, iste m.v. – alkoholindhold på 0,5 % vol. eller derunder.

2. Mærkning med pantetiketter – sekundær mærkning

I det følgende beskrives, hvordan importører/producenter skal forholde sig, hvis de ønsker at mærke engangsemballager med sekundær pantmærkning - pantetiketter. Bemærk, at der findes ordforklaringer bag i manualen.

Importører/producenter kan benytte pantetiketten til mærkning af engangsemballage, når disse er tilmeldt Dansk Retursystem A/S (se manualen "Emballagetilmelding"). Pantetiketter skal altid købes hos Dansk Retursystem A/S (se afsnit 6).

2.1 Pantetikettens opbygning

Pantetiketten består af to felter. På den øverste del af pantetiketten kan man se, hvilken type materiale engangsemballagen er lavet af: ALU, STÅL, PLAST eller GLAS. Denne del af pantetiketten kan blandt andet benyttes til manuel kontrol af pantetikettens ægthed.

På den øvrige del af pantetiketten kan man se det danske pantmærke og pantkode: Pant A (1,00 kr.), Pant B (1,50 kr.) og Pant C (3,00 kr.) Under pantmærket er der en pantkode, der består af 5 sorte prikker, der bliver aflæst elektronisk i returautomaterne.

2.2 Sikkerhed

Pantetiketten er trykt med en speciel sikkerhedsfarve. Farven kontrolleres af et særligt sikkerhedskamera i returautomaterne. Sikkerhedsfarven er med til at sikre, at der udbetales korrekt pant.

Dansk Retursystem A/S har udviklet et kontrolkort til pantetiketterne. Butikker og andre returmodtagere kan f.eks. benytte kortet til at foretage stikprøver, når der leveres nye varer. Bemærk, at kontrolkortet kan anvendes, når man er i tvivl om en pantetikets ægthed. Kontrolkortet er ikke et redskab, der skal benyttes, hver gang man modtager eller sælger engangsemballager med pantetiketter.

Man kontrollerer pantetiketter ved at holde kontrolkortet hen over pantetiketten. Man skal nu se på teksten øverst på pantetiketten gennem kortets filter. Når pantetiketten er ægte, kan man ikke læse teksten. Kontrolkortet sendes til alle importører/producenter, mellemhandlere og returmodtagere. Man kan bestille flere kontrolkort hos vores kundeservice på tlf. 43 32 32 32. Kontrolkortet koster 50 kr. ekskl. moms.

2.3 Varianter og typer

På pantetiketterne kan man aflæse, hvilket materiale engangsemballagen er lavet af samt engangsemballagens pantværdi. Bemærk, man må kun benytte ALU-etiketter på emballager af aluminium, STÅL-etiketter på emballager af stål, etc.

Der er overordnet set to kategorier af pantetiketter: M3-Type 1 og M4-Type 2. De to typer er ens, bortset fra at der på Type 2 er tilføjet en EAN-stregkode (se afsnit 3.5).

Type 1 - etiketter (M3)

Type 2 - etiketter (M4)

2.4 Pantetiket Type 1 – mærkningskategori M3

Mærkningskategori M3 (type 1) er den mest almindelige pantetiket. Den anvendes på engangs-emballager, der i forvejen er forsynet med en international EAN-stregkode, der kan aflæses elektronisk (se afsnit 3.6).

Man kan anvende den samme pantetiket på pantbelagte drikkevarer, der er tappet på engangsemballage af samme type materiale og med samme pantværdi - jf. nedenstående eksempler:

En importør/producent, der kun sælger engangsemballage af glas under 1,0 liter, skal kun købe pantetiketter af varianten Pant A/GLAS.

En importør/producent, der både sælger engangsemballage af glas og aluminium under 1,0 liter, skal købe pantetiketter i to varianter: Pant A/GLAS og Pant A/ALU.

Placering af pantetiket Type 1 – M3

For at sikre, at returautomaten kan aflæse både pantetiket og stregkode korrekt, er det vigtigt at alle krav til placering af pantetiketter overholdes.

Der bruges én pantetiket pr. engangsemballage. Pantetiketten skal placeres direkte på selve engangsemballagen. Det kan dog være nødvendigt at placere pantetiketten på emballagens primære etiket. Bemærk, at pantetiketten ikke må placeres på peel-off-etiketter eller på multipak-emballager.

Forudsætningen for at kunne bruge Type 1 (M3) pantetiketten er, at emballagens originale stregkode er placeret lodret på emballagen. Det betyder, at stregerne i EAN-stregkoden skal være parallelle med emballagens bund (ladder).

Pantmærket skal altid placeres, så teksten læses vandret, når emballagen står op.

Pantmærket med pantkode placeres så vidt muligt midt på emballagen i forhold til top og bund, dog må toppen af pantmærket aldrig placeres mere end 180 mm fra bunden af emballagen. Dansk Retursystem A/S kan i forbindelse med valg af mærkningskategori kræve, at pantmærket med pantkode skal placeres andetsteds på emballagen.

Pantmærket placeres så vidt muligt i umiddelbar nærhed af stregkoden. Ved placering af pantmærket i tilknytning til stregkoden skal EAN/UPC-systemets krav til størrelsen på lyszonen overholdes.

2.5 Pantetiket Type 2 – mærkningskategori M4

Pantetiketter i mærkningskategori M4 (type 2) er pantetiketter med tilføjet EAN-stregkode.

Type 2 pantetiketter anvendes kun på engangsemballager i de tilfælde, hvor den eksisterende internationale EAN-stregkode ikke kan aflæses elektronisk (se afsnit 3.6 om krav til EAN-stregkode), eller hvor der ikke er en international EAN-stregkode på engangsemballagen i forvejen.

Når man vælger en pantetiket af mærkningskategori M4, trykker Dansk Retursystem A/S en EAN-stregkode på pantetiketten. EAN-stregkoden er godkendt alene til det danske marked og alene til det pågældende produkt.

Type 2 pantetiketter findes i to forskellige bredder: Type 2A (25 mm) og Type 2B (33 mm). Hvis produktet har en stregkode, der ikke kan læses, skal man anvende den pantetiket, der kan dække den eksisterende stregkode. Har produktet ingen stregkode, skal man anvende Type 2A.

Placering af pantetiket Type 2 – M4

For at sikre, at returautomaten kan aflæse både pantetiket og strejkode korrekt, er det vigtigt at alle krav til placering af pantetiketter overholdes.

Der bruges én pantetiket pr. engangsemballage. Pantetiketten skal placeres direkte på selve engangsemballagen. Det kan dog være nødvendigt at placere pantetiketten på emballagens primære etiket. Bemærk, at pantetiketten ikke må placeres på peel-off-etiketter eller på multipak-emballager.

Pantetiketten placeres så vidt muligt midt på emballagen i forhold til top og bund, dog må toppen af pantetiketten aldrig placeres mere end 180 mm fra bunden af emballagen. Dansk Retursystem A/S kan i forbindelse med valg af mærkningskategori kræve, at pantetiketten skal placeres andetsteds på emballagen. EAN-stregkoden skal placeres lodret på emballagen. Det betyder, at stregerne i EAN-stregkoden skal være parallelle med emballagens bund (ladder).

Pantetiketten skal altid placeres, så teksten i pantmærket læses vandret, når emballagen står op.

2.6 Krav til EAN-stregkode

Ifølge den gældende bekendtgørelse skal der være en EAN-stregkode (EAN 13, EAN 8 eller UPC) på alle engangsemballager, der kan aflæses elektronisk. Importører/producenter skal overholde bekendtgørelsens retningslinjer for EAN-stregkoders størrelse.

I butikker bliver EAN-stregkoden brugt til prisopslag og til sortering i returautomaterne. Koden bruges desuden i Dansk Retursystems tælleterminaler.

EAN-stregkoden skal kunne aflæses elektronisk – både af tekniske hensyn, men også for at kunne udbetale korrekt pant.

Dansk Retursystem A/S tester EAN-kodens læsbarhed i forbindelse med tilmelding af emballager med sekundær mærkning.

2.7 Krav til placering af EAN-stregkode

Toppen af EAN-stregkoden må aldrig placeres mere end 180 mm fra engangsemballagens bund.

Imidlertid har Dansk Retursystem A/S mulighed for at acceptere EAN-stregkoder, som placeres mere end 180 mm fra emballagens bund, hvis EAN-stregkoden kan læses i returautomaten. Dette vurderes i en vejledende test udført af Dansk Retursystem A/S.

3. Køb af pantetiketter

Pantetiketter bestilles og købes hos Dansk Retursystem A/S. Pantetiketterne leveres i æsker med information om korrekt placering og opbevaring.

Man må kun mærke sin engangsemballage med pantetiketter købt hos Dansk Retursystem A/S. Det er ikke lovligt at anvende pantetiketter, som ikke er købt direkte hos Dansk Retursystem A/S.

3.1 Bestilling af pantetiketter

En forudsætning for at kunne bestille pantetiketter til et bestemt produkt er, at engangsemballagen er tilmeldt hos Dansk Retursystem A/S (se manualen "Emballagetilmelding").

Bestilling af pantetiketter skal ske skriftligt via brev, fax eller e-mail eller via vores online-bestillingsformular på vores hjemmeside www.dansk-retursystem.dk.

Dansk Retursystem A/S, Baldersbuen 1, 2640 Hedehusene
Fax: 43 32 32 39
E-mail: pantetiketter@dansk-retursystem.dk

Ved bestilling af pantetiketter i kategori M3 (type 1) oplyses:

- Varenummer for etiketten og antal ruller
- (leveres i ruller af 500 eller 1000 stk.)

Ved bestilling af pantetiketter i kategori M4 (type 2) oplyses:

- Varenummer for etiketten, etikettens EAN-stregkode og antal ruller
- (leveres i ruller af 500 eller 1000 stk.)

Det er muligt at bestille større ruller, end det der er angivet, hvis man ønsker det.

Varenumre for de forskellige typer af pantetiketter fremgår af skemaet:

Pantsatser		Pant A				Pant B		Pant C	
Materiale		GLAS	ALU	STÅL	PLAST	GLAS	PLAST	ALU	STÅL
	Type 1 varenummer	1001	1003	1004	1005	1006	1007	1008	1009
	Type 2A varenummer	2001	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
	Type 2B varenummer	3001	3003	3004	3005	3006	3007	3008	3009

3.2 Betaling for pantetiketter

Når Dansk Retursystem A/S har modtaget en bestilling, sender vi en faktura. Beløbet afhænger af, hvilken rapporteringsform importøren/producenten har valgt, jf. Dansk Retursystems manual om rapportering af salgsmængder og betaling af gebyrer for sekundært mærkede engangsemballager.

"Årlig rapportering" eller "ingen rapportering" med kontant betaling

Importøren/producenten skal indbetale hele fakturabeløbet til Dansk Retursystem A/S, før vi sender de bestilte etiketter. Fakturabeløbet dækker pant, fremstillingsomkostninger for det bestilte antal pantetiketter samt et acotobeløb for indsamlings- og logistikgebyr.

"4-ugers rapportering" med kontant betaling

Importøren/producenten skal indbetale hele fakturabeløbet til Dansk Retursystem A/S, før vi sender de bestilte pantetiketter. Fakturabeløbet dækker pant og fremstillingsomkostninger for det bestilte antal pantetiketter. Gebyrer opkræves efterfølgende på grundlag af importørens/producentens salgsrapportering.

3.3 Levering af pantetiketter

Når Dansk Retursystem har registreret betalingen sender vi pantetiketterne til importøren/producenten. Leveringstiden for pantetiketter afhænger af, hvilken type pantetiket importøren/producenten har bestilt:

- Pantetiketter Type 1 - afsendes ca. 2 arbejdsdage efter vi har modtaget betaling
- Pantetiketter Type 2 - afsendes ca. 10 arbejdsdage efter vi har modtaget betaling

Bemærk: Når man bestiller pantetiketter første gang, kan der gå op til 4 uger fra bestilling til levering, da emballagetilmeldingen først skal behandles og godkendes hos Dansk Retursystem A/S (jvf. manualen "Emballagetilmelding").

3.4 Returnering af pantetiketter

Producenter og importører kan i særlige tilfælde og inden 12 måneder efter køb af pantetiketter tilbagelevere etiketterne og få refunderet pantbeløbet samt eventuelt indbetalte a conto gebyrer.

Tilbagelevering kan ske i følgende tilfælde:

- Ved importørens eller producentens betalingsstandsning, konkurs eller ophør af markedsføring af det pågældende produkt i Danmark
- Ved ændringer i pantetiketternes udseende, funktion eller pantværdi
- Tilbagelevering kan ske for usolgte lagre, såfremt importøren eller producenten har foretaget en fejlmærkning – dog skal produktet destrueres og udbyderen afholder udgiften hertil

4. Andre manualer

Dansk Retursystem A/S tilbyder en række andre manualer til udbydere af pantbelagte drikkevarer om følgende emner:

- Udbydertilmelding
- Emballagetilmelding
- Primær mærkning M1 og M2 – mærkning ved direkte tryk på emballagens materiale eller originale etiket
- Rapportering af salgs- og returmængder for hhv. genpåfyldelige emballager, primært mærkede engangsemballager og sekundært mærkede engangsemballager

Manualerne kan downloades på www.dansk-retursystem.dk eller rekvireres ved henvendelse til vores kundeservice på telefon 43 32 32 32.

5. Ordforklaringer

A conto gebyrer

Importører/producenter, der benytter pantetiketter, har mulighed for at betale indsamlings- og logistikgebyr a conto til Dansk Retursystem A/S. Dansk Retursystem A/S opkræver et gennemsnitligt gebyr beregnet for den pågældende materialekategori.

Bekendtgørelse

Miljøstyrelsens bekendtgørelse nr. 634 af 19. juni 2008 om pant på og indsamling mv. af emballager til visse drikkevarer. Bekendtgørelsen beskriver retningslinjerne for drift af det danske pant- og retursystem. Se hele bekendtgørelsen på www.dansk-retursystem.dk.

Butik

Erhvervsdrivende, der markedsfører pantbelagte drikkevarer til forbrugere, hovedsagligt med henblik på forbrug andetsteds, herunder mellemhandlere med fast forretningssted, hvorfra der markedsføres et bredt sortiment af dagligvarer.

EAN Danmark – GS1 Denmark

GS1 Danmark, tidligere benævnt EAN Danmark er udbyder af EAN stregkoder og GTIN (EAN varenumre).

EAN-stregkode

Et EAN-stregkodesymbol benyttes til elektronisk identifikation af et produkts GTIN.

Emballage

Engangsemballage og genpåfyldelig emballage til pantbelagte drikkevarer (dog ikke fustager).

Emballagetype

Emballager til pantbelagte drikkevarer, der er fremstillet af samme materiale og som har samme volumen og form(design).

Emballagetilmelding

Tilmelding af importørers og producenters produkter til Dansk Retursystem A/S.

Engangsemballage

Emballage til pantbelagte drikkevarer, der af producenten eller importøren er tilmeldt Dansk Retursystem A/S som engangsemballage, eller som ikke er beregnet til genbrug ved genpåfyldning.

Emballagetilmeldingsgebyr

Et gebyr på kr. 2000, som importører/producenter betaler til Dansk Retursystem A/S ved tilmelding af emballager. Beløbet betales ved første tilmelding af en emballage i et kalenderår og dækker alle efterfølgende emballagetilmeldinger i samme år.

Genpåfyldelig emballage

Emballage til pantbelagte drikkevarer, der af producenten eller importøren er tilmeldt Dansk Retursystem A/S som genpåfyldelig emballage med de undtagelser, der følger af reglerne i pantbekendtgørelsen eller emballager, der i udformningen af emballagen er beregnet til genbrug ved genpåfyldning.

GTIN (tidligere EAN varenumre)

Et nummer med 8 eller 13 cifre, der består af et EAN præfiks (landekode), et virksomheds-referencenummer, et varereferencenummer samt et kontrolciffer til identifikation af de enkelte varer. Et UPC varenummer svarer hertil. Et GTIN benyttes globalt, med mindre det alene er godkendt til det danske marked.

Importør

Den, der indfører pantbelagte drikkevarer i emballage i Danmark med henblik på markedsføring i Danmark.

Indsamlingsgebyr

Et gebyr, der dækker de variable og faste omkostninger, der er forbundet med indsamling af én engangsemballagetype samt omkostninger i forbindelse med administration af pantafregning.

Kontrolkort

Dansk Retursystem A/S har udviklet et kontrolkort til manuel kontrol af pantetiketternes ægthed. Butikker og andre returmodtagere kan f.eks. benytte kortet til at foretage stikprøver, når der leveres nye varer.

Logistikgebyr

Et gebyr, der dækker de variable og faste omkostninger, der er forbundet med emballager, som sælges til butikker.

Markedsføring

Med markedsføring forstås enhver form for erhvervsmæssig anvendelse som fx salg, udlevering og overdragelse eller udbud af pantbelagte drikkevarer til salg, herunder i en butik, på mobile lagre eller festival, i auktionshuse, via internettet m.v.

Melleghandler

Grossist eller anden, som ikke er en dagligvarebutik, og som markedsfører drikkevarer til dagligvarebutikker, distributører, returmodtagere eller andre melleghandlere.

Pantafregning

Enhver, der markedsfører pantbelagte drikkevarer, skal opkræve pant for emballagen ved salg, udlevering eller overdragelse.

Pantbelagte drikkevarer

Med pantbelagte drikkevarer menes de drikkevarer, der indgår i det danske pant- og retursystem. Du kan se en detaljeret liste i bekendtgørelse nr. 634 af 19. juni 2008, bilag 2 - se www.dansk-retursystem.dk.

Overordnet set omfatter pantbelagte drikkevarer følgende produkter:

- Øl- alkoholindhold over 0,5 % vol.
- Kulsyreholdige drikkevarer (fx sodavand) – alkoholindhold på 0 - 0,5 % vol.
- Andre gærede drikkevarer end øl, vin og frugtvin (fx æblecider) – alkoholindhold under 10 % vol.
- Blandingsprodukter baseret på spiritus, vin eller andre gærede drikkevarer, der er blandet med drikkevarer som fx sodavand, cider, kakao eller juice (fx alkoholsodavand) – alkoholindhold over 0,5 % men ikke over 10 % vol..
- Ikke kulsyreholdigt vand, drikkeklar limonade, iste m.v. – alkoholindhold på 0,5% vol. eller derunder

Pantetiket – sekundær mærkning M3 og M4

Pantetiket er en selvklæbende etiket med pantmærke, pantkode og materialespecifikation eller selvklæbende etiket med pantmærke, pantkode, materialespecifikation og EAN-stregkode og GTIN (EAN-varenummer). Pantetiketter anvendes til pantmærkning af tilmeldt engangsemballage til pantbelagte drikkevarer. En pantetiket er et registreret varemærke®, der ejes af Dansk Retursystem A/S. Producenter og importører, der ønsker at pantmærke produkter med pantetiketter, skal og kan kun købe pantetiketterne hos Dansk Retursystem A/S.

Pantmærke og pantkode

Det danske pantmærke (pileformet logo) og pantkode er et registreret varemærke®, der ejes af Dansk Retursystem A/S. Pantmærket skal være påført al engangsemballage til pantbelagte drikkevarer. Pantmærket viser, hvilken pantgruppe emballagen tilhører.

Primær mærkning

Primær mærkning er pantmærkning af engangsemballage ved direkte tryk på emballagens materiale eller ved direkte tryk på emballagens primære etiket. Læs mere om reglerne for primær mærkning i manualen "Primær mærkning M1 og M2 – mærkning ved direkte tryk på emballagens materiale eller originale etiket".

Producent

Den, der her i landet fremstiller eller tapper pantbelagte drikkevarer i emballage med henblik på markedsføring i Danmark, jf. definitionen af markedsføring.

Udbyder

En udbyder defineres som en producent, importør eller melleghandler, der sælger pantbelagte drikkevarer på det danske marked.